

ДІАЛОГ З НАТО З ПИТАНЬ НАБУТТЯ ЧЛЕНСТВА

22 лютого 2005 року на засіданні Комісії Україна-НАТО на рівні глав держав та урядів Президент України В.А.Ющенко підтвердив наміри України продовжувати курс на інтеграцію в європейські і євроатлантичні структури з перспективою отримання членства в НАТО та ЄС. Підкресливши, що стратегічна мета України – стати членом Альянсу - залишається незмінною, Президент заявив про готовність нашої держави вже на цьому етапі приєднатися до Плану дій з підготовки до членства в Альянсі.

21 квітня 2005 року відбулося засідання Комісії Україна-НАТО на рівні міністрів закордонних справ, головним результатом якого стало рішення про запрошення України до Інтенсифікованого діалогу з НАТО, який охоплюватиме питання членства та програми широкомасштабних реформ, що мають забезпечити зближення нашої держави з Альянсом.

На цьому засіданні Україна та НАТО також домовилися започаткувати ряд нових ініціатив з метою поглиблення співробітництва у контексті та на підтримку пріоритетів у проведенні реформ в Україні.

Ці нові ініціативи вміщені в спільному документі під назвою „Поглиблення співпраці Україна-НАТО: короткотермінові заходи”, підготовленому на основі пропозицій України та держав-членів Альянсу. Зазначені заходи здійснюватимуться в рамках Плану дій Україна-НАТО, враховуючи рішення „розпочати Інтенсифікований діалог щодо прагнень України до набуття членства та відповідних реформ без упередження будь-яких можливих рішень Альянсу”.

Отримання у Вільнюсі запрошення приєднатися до Інтенсифікованого діалогу фактично через півроку після виборів Президента України стало потужним позитивним сигналом на підтримку євроатлантичного курсу нашої держави, проведення Урядом України глибинних демократизаційних реформ у соціально-політичній, економічній та військовій сферах.

Повна офіційна назва Інтенсифікованого діалогу (ІД) - "Інтенсифікований діалог з НАТО з питань набуття членства".

Вперше про можливість започаткування інтенсифікованого діалогу з країнами-учасницями Програми „Партнерство заради миру” було оголошено на Мадридському саміті НАТО 1997 року.

Зокрема, у статті 8 Мадридської декларації щодо євроатлантичної безпеки та співробітництва (текст декларації розміщено на веб-сайті НАТО: <http://www.nato.int>), прийнятій за результатами засідання Північноатлантичної ради НАТО на рівні глав держав та урядів 8 липня 1997 року, серед іншого, зазначається, „Ми (глави держав та урядів країн-членів НАТО) також маємо

намір продовжувати інтенсифікований діалог з тими країнами, які бажають набути членства в НАТО, або, навпаки, які хотіли б здійснювати діалог з НАТО з питань членства. З цією метою, цей інтенсифікований діалог буде покривати широке коло політичних, військових, фінансових та безпекових питань, які стосуються можливого членства в НАТО, однак, без наслідків щодо будь-якого можливого рішення НАТО. Цей діалог включатиме засідання в рамках РЄАП, а також періодичні засідання з Північноатлантичною радою на рівні послів, Міжнародним секретаріатом НАТО та іншими відповідними органами НАТО”.

Участь у ІД – першій офіційній програмі підготовки до членства в НАТО - можуть брати всі країни-партнери, які бажають набути членства в НАТО або мають намір вести консультації з НАТО з питань, пов'язаних з членством.

Через етап ІД пройшли всі 10 “нових” членів НАТО, які приєдналися до Альянсу в 1999 та 2004 роках, а також всі теперішні країни-учасниці Плану дій щодо членства (ПДЧ).

Після запровадження у 1999 році ПДЧ як основної програми підготовки до вступу країн-аспірантів до Альянсу, ІД став виконувати роль підготовчого до ПДЧ етапу.

Згідно з Мадридською декларацією НАТО, започаткування ІД з державою-партнером не веде до будь-яких зобов'язань з боку НАТО щодо прийняття рішення відносно членства держави-партнера в НАТО на будь-якому етапі.

Після прийняття рішення про започаткування ІД з країною-партнером, вона запрошується, в якості першого кроку, надати свій Документ для початкового обговорення (Initial Discussion Paper). У документі дається детальний виклад позиції держави з важливих з точки зору НАТО питань, підтверджуються зобов'язання щодо досягнення вимог Дослідження з питань розширення НАТО і ПДЧ, формулюються запитання, на які очікуватиметься відповідь від НАТО.

ІД включає періодичні зустрічі з Північноатлантичною радою на рівні послів (до 2 на рік), Групою експертів Міжнародного секретаріату НАТО (до 3 на рік) та, у разі запиту країни-учасниці, з іншими органами НАТО. До складу Групи експертів НАТО, яка є основним партнером країни-учасниці під час ІД, входять представники підрозділів Міжнародного секретаріату та інших структур Альянсу, що мають відношення до питань, пов'язаних із набуттям членства. Очолює таку групу помічник Генсекретаря з політичних питань і політики безпеки. З боку країни-партнера під час консультацій на цьому рівні очікується участь експертів відповідних міністерств і відомств на чолі із заступником міністра закордонних справ або оборони. Засідання, як правило, проводяться у Брюсселі.

Засідання в рамках ІД охоплюють широке коло політичних, військових, фінансових та безпекових питань, пов'язаних з питаннями членства в НАТО. Вони спрямовані на те, щоб дати можливість країнам, які претендують на

членство, роз'яснити реальний зміст їх намірів та надати додаткову інформацію з відповідної проблематики.

Прозорість процесу ІД стосовно інших країн-партнерів забезпечується шляхом оглядових брифінгів з цього приводу під час регулярних засідань у форматі Ради євроатлантичного партнерства (РСАП) (на рівні послів, Політкомітету або Політико-військового керівного комітету) або, у разі необхідності, засідань у форматі ad hoc для заінтересованих партнерів.